

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

De Sepvltvris. Titvlvs VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](#)

suis statu & indemnitatibus expedire vienum fuerit, super eorum bonis, domibus, agris, prædiosis, possessionibus, & hereditatibus annuos marcasum flore, seu grossorum monetarum in partibus illis currentis, redditus seu census vendentes pro singulis ex marciis florensis five grossis hujusmodi ab eis, qui illas, vel illos, five redditus five census ipsos emerint, certum competens præcium, in numerata pecunia secundum temporis qualitatem, prout ipi videntes & ementes in contractibus super his inter se firmaverunt, & recipere soliti fuere, illa ex domibus, terris, agris, prædiosis, possessionibus & hereditatibus prædictis, qui in hujusmodi contractibus expressi fuerunt, predictorum solutione redditum & censum, efficaciter obligantes, in illorum vendentium favorem. Hoc adjeto, quod ipi pro rata, qua hujusmodi per eos receptam dictis ementibus restituenter in toto vel in parte pecuniam, a solutione redditum seu censum, hujusmodi restituunt pecuniam continguum liberi forent penitus & immunes. Sed idem ementes, etiam bona, domus, terra, agri, possessiones, & hereditates hujusmodi processu temporis ad omnino modis deflationis five desolationis reducentur opprobrium, pecuniam ipsam etiam agendo repetere non valerent. A pudicis tamen habitationis versatutis scrupulis, an hujusmodi contractus licet sint cenfendi. Vnde nonnulli illos ultorios fore prætententes, occasionem quarum redditus & census hujusmodi ab eis debitos non solventi. Quare pro parte Episcopi & cleri prædictorum, alienum, quid in talibus hic empti censibus & redditibus, fructus, redditus & proveniens plurim ecclesiarium, monasteriorum, hospitalium, & ecclesiasticorum beneficiorum civitatis & diœcesis, ac partium prædictarum, necnon ferè omnes quotidiane distributiones, qui in plerisque ex ecclesiis ipsi divinis intercessibus ministri solent, constituta noscuntur: nobis fuit humiliter supplicatum, ut super his Apostolica sedis declarationis oraculum imparti & adjicte paterna dilectione curaremus. Nos igitur hujusmodi in hac parte supplicationibus inclinati, & factas ex commissione felicis recordationis Martini Papæ quinti prædecessoris nostri defter examinationem, & ejusdem prædecessoris nosfisi declarationem attenius perstringentes, suisque vestigii inherentes, ad omne super his ambiguitatibus tollendum dubium praefatos contradicunt licet, iuriique conformes, & vendentes eisdem ad ipsorum solutionem censum & redditum, iuxta dictorum contrarium tenore (remoto contradictionis obstatculo) efficaciter teneri auctoritate Apostolica præfatione ferè declaramus. Nulli ergo hominum licet hanc paginam nostram declarationis infringere, vel ei autem temeraria contrarie. Siquidem autem hoc attendere præsumperem, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Roma apud sanctum Petrum, Anno incarnationis Domini, m. CCCCLV. pridie Nonas Maii, pontificatus nostri Anne primo. Volentes itaque, quod predicta littera debitur fortiori effectum, fraternali uerba per Apostolica scripta mandamus, quatenus vos, vel duo aut unus vobis, per vos vel alium, seu alios, dicti præposito, decano, capitulo, ac aliis beneficiariis, opportuna defensionis præfatio affilientes, diffrasque literas (ubi & quando, ac quoties expedire videbitis) auctoritate nostra solenniter publicantes faciat, & eadem auctoritate per venditores seu debitores redditum & censum hujusmodi dictis emporibus, feu illis, quibus ipsum redditum & censum solitus præstanta fuerit, de eidem censibus & redditibus iuxta contractum & conventionem super his habitorum formam & tenorem, plenam & debitam satisfactionem impendi, contradicentes verò per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendo: non obstante si aliqui

bus communiter vel divisiu s. sc. Ago. iudicium collat. quod interdic, suspendi, & excommunicari non possit, per literas Apostolicas non facientes placitum & consilium, ac de verbo ad verbum, de modo hujusmodi nationem. Datum ut supra.

DE SEPVLCHRIS
TITVLVS VI.
CAP. I.

Corpora defunctorum exquirantur, & ex mortuis inveneri, ut offa a cornibus separata foras possetur in terram facta sunt excommunicata.

Bonifacius VIII.

Dilectissimæ feritatis abusum, quem ex quatuor morte & horribili nonnulli fideli suorum profecuntur, ne abusus prædicti leviter ulterius corporis mortis, necepsit, mentesque fideli horrore conatu, & perturbat auditum, digne decrevimus nolentes in futu rationeque fideles hujusmodi suz improbadis mortuorum vivis intenderent, si quicquam ei exponeret, nobilis, vel dignitatis titulo insignis, potius cariarum partium limites debitos & natus rebus, in suis vel alienis remortis patribus sepulcris, etiam tunc corpus ex quodam impiz pieratis affectu mortis exenterant, ac illud mortuorum, vel in frustis mortuorum concidentes, ea subsequentes aquis ministrant, nigris occoquenda. Et tandem (in officio missale carnis excuso) eadem ad partem prædictarum vivi deferunt tumulando. Quid non solum in maiestatis conspectu abominabile placent res, sed etiam humana confusione obvolumus vellemus abhorribus. Volentemque (propter officium mortis debitus exigit) illud in hac parte mortuorum adhibere, per quod sicut abominationes, nigris ministrant, & impetratis abusus peccata deterrere, nec extenderunt ad alios: Apud anterius ferentes & ordinamus, ut cum quis cuiusunque datus sit genitudo dignitatis extiterit, in cibis tribus, et in locis, quibus catheolice fidelis cultus vigerit, dicto de causa claudit extremum, circa corpora defunctorum hujusmodi abusus vel similes nullatenus obseruant, nec fiducia minus tanta immanitatem feedetur. Sed in officiis corpora sic impie ac crudeliter non trahant, defertur ad loca, in quibus viventes elegante legunt, ut in civitate, castro, vel loco, ubi decelerant, vel loco uincula ecclesiasticae lepulatae iradantur attempo, in quo officium incineratur corporibus, aut alias a loco, obsequio elegante, deponent, & lepulantur in ea. Non enim si prædicti defundi exercitor vel excommunicati miliares ejus, seu quis aliis cibis tempore officiationis statut, aut gradus fuerit, etiam prædicti agitate præfulgent, aliquod contra hujusmodi officium & ordinationem tenorem præfatum ostendunt, defunctionis corpora sic inhumane & crudeliter perclaudo, vel faciendo perfratari, excommunicantur, et sententiam (quan exanim in officio profanant) ipsi sub novembris incursum: a qua usq; mil per Apostolica fedem (prætextum in mortis articulo) & postulationis beneficium obmet. Extrahentes uero corpus sic inhumane tractatum facit, ecclesiastico reat lepula. Nulli ergo &c. Datum Lxxviii. Kal. Martii. Font. off. Anno 6.

CAP. II.

Super prædicti officiis, confusione & lepula, prædicti, huc cap. ut tollat contentus, qua ille esse non vult, et ab eo de Cœ. Trid. S. off. 6.7. de cœ. non refutatur.

parte, & lacrimis, & bardiis ex altera. Hic cap. licet sive
pro fabri per excavavitum, Inter cunctas que est infra de-
pendit illi somnus novum per Clem. Duidam-Di. sp. pl.

Bonifacius VIII.

de deiportam beneplacito & assentia, seu petita lice-
tia fuerit & obtenta, nisi Episcopus vel praelatus sup-
erior, per eisdem statutis predicari mandaret. Statu-
m usitatum & ordinans auctoritate predicta, ut in fin-
gulis civitatibus & dioecesibus, in quibus locis fratum
iporum confiteretur digolfuntur, vel in civitatibus &
dioecesibus locis ipsi vicini, in quibus loca huiusmodi
non habentur, magistri priores provinciales predica-
tum, aut eorum vicarii & generales & provinciales
ministri, & custodes minorum ordinum preditorum,
ad praefatam praelatorum conundem locorum se con-
ferant, per se vel per fratres, quos hoc idoneos forte-
puaverint, humiliter petueri, ut fratres qui ad hoc e-
legi fuerint in eorum civitatibus & dioecesibus con-
fessiones subditum suorum confiteri sibi volentium
audire libere valeant, & hujusmodi confitentibus (prote-
scendum) Deum expedire cognoverint) penitentiae
imponere fastigias, atque eidem absolutionis bene-
ficium impendere de licentia, gratia, & beneficacia
concedent. Ac deinde prefati magistri, priores, pro-
vinciales, & ministri ordinum preditorum, elige-
studeant personas sufficientes, idoneas, vita probatas,
discretas, modestas, atque peritas, ad tam salubres
ministeria & officia excequendum: quas si ab i-
psius electis representent, vel facient presentantem praelatis, ut
de eorum licentia, gratia, & beneficacia in civitatibus
& dioecesibus eorundem hujusmodi personas sic electas
confessiones confiteri sibi volentium audiant, im-
ponent penitentias salutares, & beneficium absolutionis
impendant, prout superior est expressum: extra ci-
vitates & dioeceses, in quibus fuerint deputati, per quas
eas volumus, & non per provincias deputari, confe-
ssiones nullatenus auditur. Numerus autem perfor-
marum afflammundarum ad hujusmodi officium exercen-
dum esse debet, prout universitas cleri & populi, ac
multitudine vel paucitas exigunt corundem. Et si idem
praelati petiti licentiam confessionum hujusmodi au-
diendarum concilieant, illam prefati magistri, ministri,
& alii cum gratiarum recipiunt actione: dictaque per-
sonae sic electa communium sibi officium excequuntur.
Quod si forte jam dicti praelati quenquam ex dictis fra-
triorum presentatis eisdem ad hujusmodi officium nolent
habere, vel non ducere admittendum; eo amoto vel
subtrato loco ipsum familiariter eisdem praelatibus prae-
lati possit & debet aliis surrogari. Si vero idem
praelati prefatis fratribus ad confessiones (ut primitur)
audierint electio hujusmodi exhibere licentiam
recusat, nos sex num ipsi, ut confessiones sibi confi-
teri voluntum liber licetque audire valent, & eisdem
penitentias imponere salutares, atque eidem be-
neficium absolutionis impartiri, gratis concedimus,
de plenitudine Apostolica potestatis. Per hujusmodi
autem concessionem nequam intendimus per-
sonas seu fratibus ipsi, ad taliter deputatis, potestatis
in hoc impendere amplorem, quam in eo curatis
vel paroecialibus sacerdotibus est a jure concepta, nisi
forsan eis ecclesiarum praelati ubi non in hac parte
gratiam specialiter ducerent faciendam. Hujusmodi
quoque statuto, & ordinacionibus nostris adjicimus, ut
fratres dictorum ordinum in ecclesiis vel locis suis, u-
ilibet constitutis, liberam (ut sequitur) habeant sepul-
turae: videlicet, quod omnes ad eam recipere valent,
qui sepeliri elegant in locis & ecclesiis memoratis.
Verum, ne paroecialibus ecclesie, & ipsorum curati sive
rectores, qui ministrare habent ecclesiasticis sacramen-
ta, quibus noscum de jure competere, predicare, seu
propomere verbum Dei, confessiones audire, fidelium
debitis & necessariis beneficiis defraudentur, cum ope-
rarii mercede exhibito debentur: auctoritate Aposto-
lica constitutimus & ordinamus eadem, ut dictorum or-
dinum fratres de obventionib. omnibus tam funeralibus;

0000 2

quam quibuscumque de quomodo cumque reliquis, diffini-
tis vel indistinctis, ad quoniam certos vel determina-
tis viis, de quibus etiam quanta fiv canonica portio da-
ti, si exxi non confluens vel non debet de jure, ne-
datis vel qualitercum donatis in morte, seu
mortis articulo in infinitate donatis vel dantis, de qua
descerbit, quonadocumque, directe vel indirecte, fratre-
bus ipsi, vel aliis pro eisdem, quantum parat (quoniam
auctoritate Apofolica taxamus, et etiam limitamus) pa-
roccialibus sacerdotibus & ecclesiasticis rectoribus seu cu-
ratis largi integrte teneantur, facturi & curatori, quod
nec alii, nec alii, a quibus quarta huiusmodi minime de-
bet eretur, ut iporum fratum utilitatem vel commodum
huiusmodi fiant reliqua, aut ius eis taliter dat vel doma-
ta procedent, seu quod in morte, vel ab infirmis huius-
modi dandum vel donandum fratibus ipsi exierit, in
eundem dantum vel donantium sanitate, sibi dari vel
donati procent: In quibus per ipsos vitandis corum,
intendimus conscientias onerare, ut si (quod abit) per
frates ipsos dolo vel fraude quicunque in hac parte agi-
forfale contigerit (prater id quod eis propriae dictis
sacerdotibus, rectoribus, & curatis teneri volumus), qui
iam directa ratio in extremi iudicii examine requiratur
ab eis. Vltra portionem autem huiusmodi nihil valeant
parociales, rectores, curati & pralati exigere supradicti,
neque illis dicti fratres amplius impendere fini addic-
tione, neque ad id a quoquam possint aliquipse coegeri.
Nos etenim (ut in cunctis qualiter & pacifice faciente
Domino procedatur) universa privilegia, gratias, indul-
gentias verbo, seu scriptis fibi quaqueformi, vel ex-
pressione, seu conceptione verborum a nobis, vel prae-
dictoribus nostris Romanis Pontificibus, euriisque
ordinum predicatorum concessa, neconon confutendis,
conventiones, statuta & pacta in quantum sunt praemissi,
vel alicui pramissimorum contraria, ea penitus revoca-
mus, vacuum, casillas, & stirriam, quinimum tanta
vel vacua, & iritta nunciamus, & determinamus nullius
profici existere firmatus. Ceterum universos ecclesi-
calium pralatos, cuiusque praelectionem, statutis, vel di-
gnitatibus existant, ac sacerdotibus parociales, & curatos, se-
re rectores predictos praeferunt tenore rogamus, &
hortamus attente, nihilominusq; eis distille principi-
mandamus, quatenus pro divina & Apostolice felice
de reverentia predictis ordinis & professoreis eorum haben-
tes affectu benevolo commendatos, fratribus ipsiis
non se difficultes graves, duros, aut aperitos, sed poritis fa-
vorabiles, propitiios, ac benignos, paucis munificencia
liberales se studeant exhibere: sic eos in predictis
officio, & propriis tribus verbis Dei, ac in omnibus libi-
supradictis, tanquam cooperantes eum idoneos, &
laborum suorum particeps prompta benignitate recipiant,
et affectione admittente non omittant: ut proprie illis
eterna beatitudinis premium augentur, & animarum
fatuus incrementa felicitate procurerent. Nec ipsos late-
at quid si fecubus eis agi fortasse contingat in hac par-
te, Apostolitas felices benignitas, quod ordines & profes-
siones omnes ubere favore proleguntur, & gerit in viser-
bus charitatis, contra eos non immittere turbare, ne
eadem equanimiter pati posint, quin super hoc provisio-
nis opportuna remedium adhiberent, ipsolodo nihilominus
nus caeliq; indignatio principis digna pro meritis repe-
dens, cuius obsequia fratrum iporum fedulitas curio-
sa prosequitur, minime prateineri. Nulli ergo omni-
o, &c.

DE DECIMIS.

TITVLVS VIII.

Cap. VNIC.

de his: ita tamen, quod in fraudem decimæ nihil contra hos attenter. Idemque de pafuis, herbagiis, & con-
sumis obventionibus sylvarum volumis obliterari.
De flagis & pifariis decima sic solvetur, videbatur quod
fieri relatis de numero annorum, quibus ante venditio-
nem ultimam vendita non fuerunt, ad quantitatem pre-
cia ex ipsa editione ultima recepti: ut prelio divido
in partes secundam annorum terminum, durante
decima, solvetur decima ipsa de toti partibus precii ex ipsa
editione recepti, quod fuerunt anni predicti: ut si for-
tunatus quinque anni elapsi, ex quo fuerat flagrum ven-
ditum, & runc vendatur pro centum florens, fiam de
prelio quinque partes, & pro tribus annis, quibus dura-
bantur, solvetur ipsa decima de tribus partibus pre-
cipi tantum, videlicet LX. florentorum, & multipliabun-
tur, & minuentur partes precii prout plures & paucio-
res fuerint dicti anni. De pifariis autem sylvinum &
lacuum, & venationibus in vendantur, & sylvis ceduis
quod de flagis fieri. De pifariis flagrum, vel
gelini garenarum, quos pro ufo vel eia suo confundi-
vel sine fraude donari contigerit, decima non solve-
tur. Et quia nonnulli obtinent a monasteriis & eccl-
esiis prioratas, grangias, domos, redditus, pensiones & cen-
sus, in solvenda de his decima credimus distinguendum:
videlicet, an talia in beneficium habeantur, an ex con-
tra, an ex uaria gratia. Si talia in beneficium habe-
antur, hoc sit conceitum per fedem Apofolicam, si-
te per ipsorum monasteriorum vel eccliarum perifi-
cium preventivum solvetur decima. Cum autem
obventiones talia ex contractu, adut per adveniens,
et fidem annuum, in qua non est facta gratia obtinen-
tis in hoc uerque contrahentium studit conditio-
nem stat facere meliorem: perceptores pensionis vel
fieri de ipsa pensione vel firmi decimam exhibentur.
Si autem quis ante vel post concessionem hujus deci-
ma ad vitam propriam emis proventus prioratum, vel
aliorum praedictorum pro aliqua pecunia, ita quod in
hoc & scientia gratia non est facta, considerabitur quan-
ta estimatione communis valent anni proventus, prior-
atus, grangia, domus terrarum seu redditum hujusmodi, &
secundum huc ab illis, quorum est horum proprie-
tati, qui inde precium pro futuro tempore receperint,
per res annos decima exhibebitur. Si autem in hisgra-
tia ista sit obtemperibus, quia scientes pro minori pre-
cio, quim valeant, sunt talia vendita, vel locata, ipsi obte-
nent, & non monasterium vel ecclesiæ de illo, in que
gratia facta est ipsi, & de reliquo, illi, quorum est pro-
prietas, decimam exhibebunt. Si autem personæ aliquoi
per iusta mercede seu remuneracione laboris vel
obsequi præstari vel præstandi talia sunt concessa, ii-
quorum est illorum proprietas in decimatione proven-
tum suorum; etiam horum proventus merito nume-
rabitur, & de illis (neat de aliis, quos pro certis suis uti-
tibus expendunt) decimam exhibebunt. Quod si
huc per illos, qui ea obtinebant, in aliis sunt translata
(qua re transfit cum onere suo) etiam circa illos, qui
proximum, servabuntur. Nec deducentur expensæ,
qui pro monachis (qui in talibus prioratibus, grangia-
bus, & beneficiis seu exmera gratia conce-
pta, ex pacto teneri debent) sicut dignoscuntur. Expen-
sæ autem illorum monachorum vel personarum, qui
tenebant ex pacto in prioratibus, grangia seu do-
mibus ad justam sumam seu pensionem concessis, five
determinate, five non, affimationem monachorum com-
muni, & talam affimationem monasterium vel eccl-
esiæ, cujus illorum est proprietas, cum sui proventibus
decimabit. Prælati de procurationibus, quas in viua-
bilis percipiunt, decimam non perolvunt: sed qui ei-
sæ præstat huiusmodi viualia, in decimatione suorum
proventuum & redditum numerabunt, & solvent de-
cimam de eisdem. De illis autem procurationibus, quas

prælati in pecunia numerata rite percipiunt ab antiquo, & quas perciperent, etiam si non visitarent, decimam præstat tenentur. Prælatus autem, qui procurationem (quam sine visitatione possit de jure percepire in pecunia numerata) remittit, quia remittit quod si-
bi debetur, & de quo solviſſer decimam, si receperit il-
lud, tenetur ex tali procuratione decimam exhibere. Si vero procurationem, quam tantum in visitationibus li-
cer percepit, forfater remittit, persona ecclesiastica, cui
remissio facta est, huiusmodi viualia cum aliis proven-
tibus suis, cum solvet decimam, exhibabit: cum etiam si non est remissa, hoc facere tenetur. In solven-
do decimam supradictam sole expensæ necessariae, qui
fiunt in re, ex qua fructus percipiuntur arando, colendo,
& colligendo fructus, siue quibus non possunt inde fruc-
tus percipi, deducentur. Expensæ autem, qui fiunt in
castrorum custodiibus, cum fiunt extra rem, vel ciuitate
in aedificiis constitutis vel conservandis nullatenus
deducentur: sic ut nec illæ, quæ in villis tuendis fe-
rent in guerris seu etiam cavalcatis. De iis quoque,
qui constitutis in jurisdictione, mero imperio, regalibus,
aque similibus, solvetur decima deducit salariis mo-
deratis, qui ante concessionem decimæ confuerent
soli iudicibus & officiis, similibusque personis, sine
quibus jurisdictione, & cetera similia nequeant expedi-
ri: ita ramen quod in fraudem decimæ nihil contra hoc
penitus attenter. Sed expensæ officium, iudicium
& confinium personarum facta in vestibus sive vi-
tualibus minime deducentur, scilicet nec alia expensæ simili-
bus facta circa familiam prælatorum. Ratione au-
tem hæc alieni, quo persona solvens decimam obligata
conficit: nihil de decima minetur, etiam si certa res
ecclesiastica propter hoc a quoque furent obligatae.
Item de furnis, & de molendinis decima præstatur.
Solvetur autem de oblationibus, sive fiunt pro bene-
dictione rubentium, sive pro exequi mortuorum,
necon pro preventibus singulorum prælatorum, & de
emendis, quæ ab excommunicatis recipiuntur. De
legatis quoque sibi & aliis personis ecclesiasticis non
personarum, sed eccliarum, vel officiorum ratione
relicis, decima perolvetur. Pro decima supradicta non
exhibetur pecunia, nisi illa communiter curaret de
mandato domini terra, & quæ est moneta in locis, in
quibus confitent fructus & redditus unde decima perolv-
etur, nec aliquæ pecuniam cambiare cogentur candem.
Sed si ex probabilibus seu verisimilibus præsumptioni-
bus apparuerit, quisquam penitus ejus preventibus mi-
nus debito notabiliter de decima perolvisse, ita quod
super hoc meritis suscepit debet reputari: ex officio
nostrorum per viros idoneos deputandois a nobis faciemus
inquiri ab illis, qui super hoc seire valeant veritatem,
videlicet de consilio diocesani Episcopi, vel aliquis
deputandi ab ipso, si sit ejus subditus, & non alter, si
Episcopi ipse vel deputatus ab eo commode posse
haberi: & tunc demum, & non prius ille, cuius proven-
tus fuerint taliter estimati, pro eo quod minus solvent,
etiam nominatum excommunicabitur: si ejus communia-
ceri exigerit, & viuis fuerit expedire. Episcopi autem
& Abbates ceteraque persona ecclesiastica, honorabiles
qui non suscepit, propriæ conscientie relinquuntur: ita
quod sufficiat quoad tales excommunicationis senten-
tia, qui in nullo modo solventes, vel scienter adhæren-
tes fraudem vel malitiam circa ipsius decimæ solu-
tione generaliter proficeretur. Super his autem fiet compul-
sio per cenfuram ecclesiasticam, prout nobis & illi
cui hoc committendum duxerimus, viuis fuerit expe-
dire. Profiter autem (si expediens vilum fuerit) ex-
communicatione generaliter vel specialiter in eos, qui con-
tra solutionem decimæ, vel suorum affimationem pro-
venient, cum fuerit facienda, fraudem vel malitiam fa-
ciunt duxerint adhibendam.

0000 3

Fieri autem solito decima non ex ipsis rebus, quæ percipiantur de preventibus, sed in pecunia numerata.

Solvetur autem decima illis quos ad hanc contigerit deputatis.

Rector paroecialis, qui urgente necessitate ecclie, puta quia spes resiliendo personaliter in eadem per se non sufficeret ipsi cura, propter multitudinem paroeciarum vel divisionem paroecia sua, sed necesse habet unum vel duos vel plures Capellanos conducere, & ei propter viatum salarium constitui, salarium hujusmodi potest in decimis solutione deducere: sed ratione vietus Capellorum ipsoforum aliquid non deducet.

Quod si in diversis civitatibus & diecibus, diversa beneficia obineantur, de unoquoque beneficio in civitate vel diecibus, in qua illud fuerit, decima perfolveret.

De eleemosynis vero seu oblationibus datis ad opus fabrica, maxime de his oblationibus, que in civitatibus & aliquibus eastris & locis dictarum Provinciarum in certis festivitatibus in candelis & aliis conseruerunt dari & offeri, ad opus fabrica deputatis, decima non solvetur.

Similiter nec de illis oblationibus, quæ colliguntur interdum per laicos, qui consistoriales dicuntur: interdum per clericos, quæ ad opus consortio reducentur, & quæ offieruntur utilimata in ecclie, crucis & calices sunt & reparantur, & etiam ex illis pauperibus subveniuntur, & sepeluntur corpora pauperum defunditorum. Prelati autem & clerici exiles, cujusunque conditionis ad dignitatis existant, de suis proventibus eccliefatis decimam perfolvent. Ille quoque expensæ, quæ sunt pro fossatis & alijs proterzis adificiendis ut uberiores fructus producant, & illæ, quæ sunt in conservandis & raparandis adiunctis molendinorium, domorum, seu apothecariorum & similium, & ex quibus fructus & pensiones recipiuntur, & nisi reparantur, fructus ex eis percipi non valerent, de decima hujusmodi minime deducenter. Nec etiam illa, quæ sunt pro custodia castorum, quamvis sint majores oblationis.

In super oblationibus minutissimis, quas percipiunt eccliefatis persona ratione eccliearum fustum, pro seculis & dandis penitentias, decima perfolvetur. Et quia non occurrit nobis, quin quotidiana distributio nes proventus eccliefatis sint, de distributionibus quæ danuit in horis canonicas præsentibus, debere solvi decimam declaramus.

Ille quoque, qui deputati fuerint ad collectionem decimæ, cum eis qui debent solvere decimam, de aliqua certa summa solvenda pro decima, nequeant convenire.

De fructibus arborum & horitorum solvetur decima. De his autem, que consumuntur uia vel eiu anima lium, si sint eccliearum, solvetur decima, deductis expensis necessariis, quæ sunt pro custodia: si vero sunt performatum, decima non solvetur.

Tu ergo in his solum Deum & iudicium pro præmissis præ oculis habens, ex predictis declarationibus in decidi poterunt, confirmationem accipias: super majoribus vero decimationem Apollonii oracula exspectes.

Volumus quoque, & præferimus tibi autoritatem mandamus, ut in unamquaque personam eccliefatis cam deputatarum tibi partum, cujusunque ordinis, conditionis, vel dignitatis existat, quæ decimam ipsam nullo modo vel non integre scient, aut non secundum verum valorem fructuum suorum perceptoram, sive non in terminis constitutis exhibuerint, seu in illorum exhibitione malitiam commiserint fiv fraudem, excommunicationis sententiam autoritate nostra promulgas. Et etiam in singulis, qui scient impedimentum praesterint, directe vel indirecte, publicè vel occulte, quominus decima prædicta solvantur. Et omnes & singulos, qui hujusmodi sententias latas incurserint, per te

& alios, & singulis diebus dominicis & festis, pollici campanis, & candelis accensis, usque ad facilius condignam excommunicatis publice nuncet, & faciat ab omnibus publice evitari. Aggravatus ultimatus contra ipsos, prout protervam & communicationem egere viderit sorundem, quod si factus decretum post plenam & integrum fastidionem ab hisfastidio communicatione juxta ecclie formam abhinc addem, & dispenses cum eis super irregularitate, diligati non abstinerint a divisio: Proviso batim, quæ decimam hujusmodi non solvere voluntate licet speciali mandato Apollonice sedis invenientur, & in chium seculare. Quodque ad ea facta, paramentis, cruce, & libro, aliaq; bona mobilia ad cultum separavit, vel a priviligeo eccliearum & monachorum, aliorumque locorum eccliearum, ipsius ordines, & ecclesias manu nullatenus extenuantur. Dux August. Cal. Octobr. Pont. noti. Anno 7.

DE REGULARIBVS ET TRANSIENTI ZUS AD RELIGIONEM TITVLVS VIII.

CAP. L

Religiosi mendicantes, ab excommunicatione post prædicta convolare ad religionem non mendicantium, quæcumque ratio, quæ ipso falso inserviat, tamen recipi, quam respici, cumque licentia non obstante.

Martini IV.

*V*iam ambitionis cupiditate religio, post

mè mendicantibus precepimus, si alio ordines, præfertim monachos (hac tamen coloribus affectantibus ob fragm actionis, ut arctioris obseruantia) tam sancti Benedicti, quam Cisterciensium, Carmelitensium, Vallis eugenii, constitutum regularium famul Agustini, si alio monachorum ordinum convolare membris licet, à fide Apollonica seu legatis aut missis systematis ad transiendum se de mendicantibus vel ad alios ordinis, præfertim ea ratione (ut veritatem probat facta evidenter docet) ut libertas degat, dignitas & qualiterque possit & debet virtute confingeri licentia, etiam indulsi Apollonici seu penitentia isti cum gerentis, vel alia quæva sufficiunt habentur, etiam per literas Apollonicas facultate quænamvis legatorum vel nunciorum sedis Apollonice, cum alia auctoritate, maximè de transcendis fratibus, aut aliis, præfertim ordinum mendicantibus, præferribus in generali vel in specie ab ordinibus laicis mendicantibus, sub quacunque verborum forma presentant, admitti aut recipi, per aliquos etiam fratres ordinis, seu monasteriorum, aut loci monachorum, seu alia in monachum vel in fratrem aliquam ex ordinibus monasticis supradictis vel aliis expressis (ordine Cisterciensium duntaxat excepto) sub pena excommunicationis, quam tam recipientes quæcumque ipso falso incurvant. Et quam ex nunc prout exire contra voluntatem transgressor quomodo libet in præmissis, libet transgredere in his fastidio

Et à nemino, nisi dumtaxat a Roma. Ponit